

ÎNCHEIERE

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Haraz Elena, prin intermediul avocatului Șonteia Daniel,

în cauza civilă la cererea înaintată de Haraz Octavian și Haraz Elena către Haraz Zinaida, notarul public Claudia Patereu, intervenient accesoriu Sergiu Damian cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și anularea certificatului de moștenitor,

împotriva deciziei din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Haraz Elena, fiind menținută hotărârea din 29 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni,

c o n s t a t ă:

La 26 septembrie 2017, Haraz Elena și Haraz Octavian, reprezentați de avocatul Daniel Șonteia, s-au adresat cu cerere de chemare în judecată către Haraz Zinaida, notarului public Claudia Patereu cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și anularea certificatului de moștenitor legal.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanții au invocat că, la XXXXXXXX, a decedat tatăl lor Haraz Ivan, a.n. XXXXXXXX, după decesul căruia a rămas patrimoniul succesoral – bunul imobil cu numărul cadastral XXXXXXXX, situat în s. Ciuciulea, r. Glodeni, compus din: terenul cu suprafața de 0,2128 ha, construcție cu suprafața de 116,4 m², construcție cu suprafața de 40,0 m², construcție cu suprafața de 12,1 m², construcție cu suprafața de 16,5 m².

Au indicat că moștenitori de gradul I după decesul lui Haraz Ivan au rămas: fiica Haraz Elena, soția Haraz Zinaida, feciorul Haraz Octavian, care, în calitate de moștenitori legali, în termen de șase luni de la decesul tatălui, au intrat în posesiunea patrimoniului succesoral prin administrarea, asigurarea, exercitarea folosinței asupra bunurilor succesoriale, prin achitarea taxelor locale și plata impozitelor aferente imobilului menționat, prin efectuarea reparațiilor la bunul imobil. Faptul dat este

confirmat și prin certificatul pentru legalizarea drepturilor succesoriale, eliberat de Primăria Ciuciulea, r. Glodeni din 31 martie 2017.

Potrivit reclamanților, deși în mod tacit au acceptat moștenirea, nu au posibilitatea de a obține certificatul de moștenitor legal, deoarece soția defunctului, Haraz Zinaida, la 08 octombrie 1999, după cinci ani de la decesul lui Haraz Ivan, a obținut certificatul de moștenitor legal, eliberat de către notarul Claudia Patereu.

Din considerentul că moștenitori după decesul lui Haraz Ivan sunt: fiica Haraz Elena, feciorul Haraz Octavian și soția Haraz Zinaida, consideră că certificatul de moștenitor legal eliberat Zinaidei Haraz de notarul Claudia Patereu urmează a fi anulat, or actul este ilegal în fond, fiind contrar prevederilor legii, întrucât în termen de 6 luni de la decesul defunctului, ultimii au intrat în posesiunea patrimoniului succesoral, respectiv certificatul de moștenitor eliberat doar Zinaidei Haraz după cinci ani de la decesul lui Haraz Ivan, este nul.

Reieșind din cele menționate, Haraz Elena și Haraz Octavian au solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii de către Haraz Elena, Haraz Octavian și Haraz Zinaida după decesul lui Haraz Ivan, a.n. XXXXXXXX, anularea certificatului de moștenitor legal eliberat de notarul Claudia Patereu pe numele Zinaidei Haraz.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, acțiunea civilă s-a respins.

Prin hotărârea suplimentară din 15 ianuarie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, s-au încasat în mod solidar de la Haraz Elena și Haraz Octavian în beneficiul lui Sergiu Damian cheltuielile de judecată în sumă de 4357,50 lei.

Prin decizia din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel depusă de Haraz Elena, fiind menținută hotărârea din 29 septembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că raporturile succesoriale sunt guvernate de legea în vigoare la data deschiderii moștenirii, iar verificarea valabilității actelor juridice se efectuează prin prisma normelor legale în vigoare la data întocmirii acestora. Astfel, la examinarea litigiului au fost aplicate prevederile Codului civil din 16 decembrie 1964, or moștenirea a fost deschisă la XXXXXXXX, odată cu decesul lui Haraz Ivan. Soluția de respingere a acțiunii civile a fost menținută de instanța de apel, fiind reținute argumentele: că erorile materiale sau omisiunile din actele notariale pot fi corectate prin depunerea unei cereri în acest sens la notar; faptul că copiii minori nu au fost incluși în certificatul de moștenitor legal nu se poate imputa notarului, deoarece mama lor, Haraz Zinaida, la depunerera actelor necesare pentru primirea certificatului de moștenitor, fiind reprezentant legal al copiilor minori, nu a manifestat opțiunea succesorală în numele și interesul acestora; în fața instanței nu s-a făcut dovada faptului, că casa de locuit cu numărul cadastral 4821202179.01 (în posesia căreia pretind că au intrat Haraz Octavian și Haraz Elena), era inclusă în masa averii succesoriale după decesul lui Haraz Ivan.

La 20 septembrie 2021 (prin poșta electronică) și la 21 septembrie 2021 (prin intermediul Secției Documentare Procesuală a Cauzelor Civile din cadrul Curții Supreme de Justiție), Haraz Elena, reprezentată de avocatul Șontea Daniel, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar s-au invocat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Haraz Elena, prin intermediul avocatului Șontea Daniel, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 22 iunie 2021 și expediată participanților la proces la 19 iulie 2021 (f.d. 57, vol. II), fiind recepționată de Haraz Elena la 21 iulie 2021 (f.d. 61, vol. II) și de avocatul Șontea Daniela la 22 iulie 2021 (f. d. 59, vol. II). Astfel, având în vedere faptul că recursul a fost înregistrat la 21 septembrie 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii

a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs înaintată de Haraz Elena, prin intermediul avocatului Șontea Daniel.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Haraz Elena, prin intermediul avocatului Șontea Daniel.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru